

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

спеціальність	051 Економіка	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Економіка підприємства	факультет	Економічних відносин та фінансів
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	обліку, аудиту та оподаткування

ВИКЛАДАЧ

Кашчена Наталія Борисівна

Вища освіта – спеціальність Бухгалтерський облік та аналіз господарської діяльності

Науковий ступень – доктор економічних наук 08.00.09 Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)

Вчене звання – професор кафедри фінансів та обліку

Досвід роботи – більше 30 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- керівник і співвиконавиця держбюджетних, бюджетних і госпдоговірних НДР;
- досвід у консультуванні суб'єктів підприємницької діяльності м. Харкова з питань моделювання обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством протягом 2016-2024 рр.;
- авторка 5 методичних розробок;
- співавторка більше 10 тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0679249383, 095416510	електронна пошта	natakaschena@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle, Google Meet
---------	--------------------------	------------------	------------------------	-----------------------	------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування теоретичних знань та практичних навичок проведення аналізу діяльності підприємства, виявлення недоліків в управлінні його ресурсами, витратами, фінансовими результатами та фінансовим станом, пошук резервів та шляхів підвищення ефективності діяльності.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота.
Специфічні результати	• вміння використовувати різноманітний аналітичний інструментарій для дослідження причин зміни основних показників діяльності підприємств різних організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності, розв'язання прикладних завдань з аналізу господарської діяльності; • вміння визначати резерви збільшення обсягів діяльності, підвищення ефективності використання ресурсів підприємства, його рентабельності, фінансової стійкості; • здатність використовувати результати аналітичних досліджень для розв'язання економічних проблем суб'єктів господарювання, обґрунтування управлінських рішень;
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS(120 годин): 30 годин лекції, 30 годин практичні заняття; підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції		Програмні результати навчання	
	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки. ЗКЗ. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин. СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.		ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ПРН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності. ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники. ПРН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. ПРН16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки. ПРН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПРН22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1 Теоретичні основи та сучасний інструментарій аналізу господарської діяльності підприємства

Лекція 1.	Організаційне та інформаційне забезпечення аналізу господарської діяльності підприємства	Семінарське заняття 1 (СЗ 1)	Предмет, суб'єкти та об'єкти аналізу господарської діяльності підприємства. Мета, завдання, принципи організації аналізу на підприємстві. Інформаційні системи і технології при проведенні аналітичних досліджень.	Самостійна робота	Технології організації аналізу господарської діяльності в комп'ютерному середовищі. Підготовка та обробка вихідних даних для аналізу господарської діяльності підприємства. Способи наочного представлення результатів аналізу.
Лекція 2-3.	Метод і спеціальні прийоми аналізу господарської діяльності	Практичне заняття (ПЗ 1-2)	Класифікація прийомів і способів аналізу. Елімінування та використання способів елімінування залежно від цілей аналізу господарської діяльності. Економіко-математичні методи та їх використання залежно від цілей аналізу господарської діяльності. Евристичні методи та їх використання залежно від цілей аналізу господарської діяльності.		Застосування статистичних методів у аналітичних розрахунках. Неформалізовані методи аналізу господарської діяльності Використання аналітичного графа для систематизації чинників впливу на результативний показник. Кореляційно-регресійний аналіз.

Розділ 2 Аналіз виробничих ресурсів, доходів та витрат підприємства

Лекція 4.	Аналіз трудових ресурсів підприємства	ПЗ 3	Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами за загальним обсягом, складом та структурою. Аналіз використання робочого часу працівниками підприємства. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів. Аналіз витрат на оплату праці персоналу і середньої заробітної плати.	Самостійна робота	Причини плинності кадрів на підприємстві Статистична звітність підприємства з праці.
------------------	---------------------------------------	-------------	---	--------------------------	---

Лекція 5.	Аналіз основних засобів підприємства	ПЗ 4	Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами Аналіз ефективності й інтенсивності використання основних засобів підприємства. Аналіз ефективності використання й освоєння виробничих потужностей і технологічного устаткування, їх впливу на обсяги виробництва продукції.	Самостійна робота	Система інформаційного забезпечення аналізу основних засобів підприємства. Система показників складу, інтенсивності оновлення, технічного стану і забезпеченості труда працівників основними засобами (устаткуванням, виробничими площами та іншими основними засобами)
Лекція 6.	Аналіз матеріальних ресурсів підприємства	ПЗ 5	Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства на підставі узагальнюючих, індивідуальних і допоміжних показників		Інформаційні джерела аналізу матеріальних ресурсів підприємства. Чинники, які впливають на рівень складських запасів підприємства, та їх кількісна оцінка. Методи оптимізації залишків сировини і матеріалів для потреб виробництва.
Лекція 7-8.	Аналіз виробництва продукції та послуг	ПЗ 6-7	Аналіз обсягу виробництва продукції в натуральному та вартісному вираженні. Оцінка ритмічності виробництва продукції та послуг. Факторний аналіз зміни обсягів виробництва продукції.		Чинники, які впливають на ритмічність випуску продукції. Аналіз впливу зміни якості продукції, що виробляється на економічні показники роботи підприємства.
Лекція 9.	Аналіз доходів підприємства	ПЗ 8	Аналіз доходів підприємства за загальним обсягом, складом та структурою. Аналіз доходу від основної діяльності підприємства (виручки від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг).		Аналіз доходів від іншої діяльності підприємств. Послідовність аналізу, система показників, чинники, які впливають на зміну суми доходів, і їх кількісне вимірювання.
Лекція 10.	Аналіз витрат підприємства	ПЗ 9	Аналіз витрат за загальним обсягом, складом та структурою Детермінований факторний аналіз зміни собівартості виробництва і реалізації продукції.		Аналіз витрат від іншої діяльності підприємств: послідовність аналізу, система показників, чинники, які впливають на зміну суми витрат.

Розділ 3 Аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства

Лекція 11-12.	Аналіз фінансових результатів і рентабельності	ПЗ 10-11	Значення, завдання, інформаційне забезпечення та методика аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз валового прибутку підприємства. Факторний аналіз абсолютних показників фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз показників рентабельності.	Самостійна робота	Джерела інформаційного забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Особливості аналізу фінансових результатів підприємств, що надають скорочену фінансову звітність
Лекція 13-15.	Аналіз фінансового стану підприємства	ПЗ 12-14	Аналіз активів підприємства і джерел їх утворення Аналіз фінансової стійкості підприємства на підставі абсолютних і відносних показників. Аналіз платоспроможності підприємства		Шляхи підвищення ліквідності та платоспроможності підприємств. Система чинників, що формують фінансову стійкість підприємства Аналіз динаміки кредиторської заборгованості за постачальниками, періодом часу, «віком».

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	Література	Методичне забезпечення
	1. Адлер О. О., Лесько О. Й. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2019. 115 с. 2. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб / Г. Даценко та ін. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Вінниц. торг.-екон. ін-т. Вінниця,. 2021. 416 с. 3. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. Мелітополь: Люкс, 2021. 260 с. 4. Єршова Н. Ю., Портна О. В. Аналіз господарської діяльності: теорія та практикум: навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2024. 309 с. 5. Кащенко Н. Б., Гаркуша Н. М., Сідорова Т. О., Лисак Г. Г. Аналіз господарської діяльності підприємства : навч. посібник; Харк. держ. ун-т харч. та торг. Харків: ХДУХТ, 2013. 396 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/11548/1/analiz_hospodars%CA%B9koyi_diyal%CA%B9nosti_NP_2013.pdf 6. Приймак С.В. Аналіз господарської діяльності. Практикум. Львів, 2022. 277 с. 7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Н. Б. Кащенко та ін. Харків: ДБТУ, 2024. 351 с.	1. Аналіз господарської діяльності: конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти економічних спеціальностей [Електронний ресурс] / Кащенко Н.Б., Горошанська О.О. – Х.: ДБТУ, 2024. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. 140 с. (6,4 д.а.). 2. Аналіз господарської діяльності: збірник завдань для практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти економічних спеціальностей [Електронний ресурс] / Кащенко Н.Б., Горошанська О.О. – Х.: ДБТУ, 2024. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. 40 с. (1,8 д.а.). 3. Аналіз господарської діяльності: збірник тестів і завдань для поточного контролю знань здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти економічних спеціальностей [Електронний ресурс] / Кащенко Н.Б., Горошанська О.О. – Х.: ДБТУ, 2024. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. 40 с. (1,8 д.а.).

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

(<https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/norm-b-pol-org-op.pdf>)

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бална ECTS (стандартна)	до 100	100% від усередненої оцінки за розділами
Поточне оцінювання	100 бална сумарна	до 40	відповіді на тестові питання
		до 30	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у Кодексі академічної доброчесності Державного біотехнологічного університету (<https://surl.li/nwuvwx>), Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<https://surl.li/rrlgvz>): виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.